

Høring om økonomiloven, sommer 2022

Punkter til Landsforeningens høringssvar

Nr.	Forslag	Opbakning	Opmærksomhed
	Generelt om de samlede forslag	<p>Landsforeningen har i en årrække arbejdet for at styrke og fastholde menighedsrådenes ansvar for folkekirkens lokale økonomi. Menighedsrådene er valgt af folkekirkens kirkeskattebetalende medlemmer, og vælger et provstiudvalg, som på menighedernes vegne sikrer økonomisk prioritering og styring. En række af de foreslåede ændringer vil bidrage hertil.</p> <p>Til de konkrete forslag har Landsforeningen følgende bemærkninger.</p> <p>Vi går ud fra som anført af Kirkeministeriet i arbejdsgruppen, at ændring af valgformen til valg af provstiudvalg og stiftsråd tages op i forbindelse med den varslede revision af menighedsrådsloven.</p>	<p>En række af forslagene giver betydelige muligheder for menighedsrådene kan vælge at tildele provstiudvalgene yderligere ansvar og kompetence. Det er afgørende, at der er legitimitet bag sådanne beslutninger og transparens i processerne.</p> <p>Af samme grund foreslår vi en ændring af valgformen til provstiudvalg.</p> <p>Vi havde gerne set, at også Landsforeningens forslag om styrke stiftsrådenes indsigt i stiftets samlede ressourcer som grundlag for fastsættelsen af det bindende stiftsbidrag var blevet imødekommet.</p> <p>Provstierne er forskellige og har meget forskellige vilkår. Derfor er princippet om fleksibilitet nødvendigt. Vi skal dog være opmærksomme på, at lovgivningen af den grund ikke må blive uhensigtsmæssigt kompliceret.</p> <p>Vedrørende udmøntningen må vi som ved tidligere lejligheder gøre gældende, at der – som anerkendt af Kirkeministeriet - ikke er tale om et over-/underordningsforhold mellem Kirkeministeriet på den ene side og menighedsråd og provstiudvalg på den anden,</p>

			<p>og at sidstnævnte derfor retteligt ikke kan reguleres ved anvendelse af cirkulærer.</p> <p>Vi noterer os en fortsat anvendelse af begrebet stiftsøvrighed i situationer, hvor betydningen i praksis er stiftsadministrationen. Det har hidtil været vores forståelse med Kirkeministeriet, at begrebet stiftsøvrighed skal skrives ud af lovgivningen, når der er anledning til det. Der er under alle omstændigheder behov for en begrebsafklaring.</p>
3.1	Generelt om forenkling af samarbejde	<p>Positivt med permanent lovgivning frem for forsøg.</p> <p>En række af forslagene vil give nye muligheder for frugtbart samarbejde især mellem menighedsråd og provstiudvalg.</p> <p>Det er positivt med en udvidet fleksibilitet, som i højere grad vil imødekomme den store forskellighed i provstiernes vilkår.</p>	<p>Der er tale om muligheder, som man lokalt skal afgøre, om man vil benytte. Det er afgørende, at der er legitimitet bag beslutningerne og transparens i processerne, så også et evt. mindretal blandt menighedsrådene bliver hørt og inkluderet.</p> <p>Der er behov for tydelig skelnen mellem henholdsvis flytning og delegation af kompetence. I en række af forslagene er der tale om delegation, men f.eks. muligheden for at give tillægsbevillinger på driften reelt er en flytning af kompetence fra menighedsrådet til provstiudvalget, fordi provstiudvalget får kompetence over midler, som menighedsrådet hidtil har haft kompetence over.</p> <p>Mulighederne skal følge op på forsøgene og angiveligt reducere behovet for dispensationer fra Kirkeministeriet. For at kunne vurdere behovet og potentialet savnes overblik over hidtil udstedte dispensationer. Det er i HR-</p>

			<p>gruppen aftalt at foretage en evaluering af givne dispensationer.</p> <p>I udmøntningen af forslagene lokalt, må der rettes betydelig opmærksomhed på tilsyn, habilitet og provstens rolle som provstiudvalgsmedlem, forretningsfører og daglig leder.</p> <p><i>Note: Vi noterer os, at der ikke er rejst forslag om, et provstivist samarbejde i ét provsti kan samarbejde med et tilsvarende provstivist samarbejde i et andet provsti. Sekretariatet har spurgt Kirkeministeriet om gældende regler giver mulighed herfor. Hvis ikke der foreligger afklaring til bestyrelsesmødet, skrives bemærkningen ind i høringsvaret.</i></p>
3.1.1	Ophævelse af kravet om dispensation ved samarbejder med kompetence- eller opgavedelegering mellem menighedsråd og provstiudvalg	<p>Det er positivt med større lokal selvbestemmelse og mindre bureaukrati</p> <p>Vi ingen bemærkninger til overvejslen om at gøre det til en pligt at orientere stiftet om samarbejder, hvor provstiet indgår.</p>	Forslaget stiller krav om stor lokal opmærksomhed på tilsyn og habilitet.
3.1.2	Udvidelse af muligheden for at organisere samarbejder, således at der kan nedsættes en fællesbestyrelse	Det er positivt at give lokal mulighed for at nedsætte færre bestyrelser.	I provstier, hvor der opstår fællesbestyrelser med en række indholdstunge samarbejder, er der risiko for uklarhed om den overordnede opgavefordeling mellem provstiudvalget og fællesbestyrelsen.
3.1.3	Udvidelse af muligheden for at ansætte specialiserede kompetencer på provstiniveau, når et samarbejde indebærer kompetence- eller opgavedelegering til provstiudvalget.	Forslaget er en logisk følge af muligheden for at delegere opgaver til provstiudvalget og gælder kun, når der er tale om en sådan delegation.	Den nuværende proces for ansættelser på provstiniveau, inkl. behandling i HR-gruppen, bør fastholdes. Vi ser ikke behov for en høringsret til biskoppen. Arbejdsprocessen i

			<p>HR-gruppen kan effektiviseres, så den ikke bliver en unødigt barriere i ansættelsesforløbet.</p> <p>I forbindelse med en opdatering af økonomilovens § 17g anføres, at provsten skal have mulighed for at afholde mødeudgifter i forbindelse med møder med provstiets præster. Vi forudsætter, at det skal indgå i den normale budgetproces.</p>
3.1.4	Indførelse af mulighed for, at samarbejder mellem menighedsråd af en vis størrelse kan oprettes som selvstændige juridiske enheder med eget cvr-nummer m.v.	Det er positivt, at ordningen permanentgøres, og modellen støttes. Også minimumsstørrelsen finder vi passende.	Når muligheden for at bevilge midler direkte til bykirkegårde blev afskaffet i 2000'erne skete det fordi der var opstået en praksis med, at kirkegårde først blev tildelt midler, hvorefter menighedsrådene kunne 'dele resten'. Det er væsentligt, at kirkekasserne og de store samarbejder behandles ligeværdigt på budgetsamrådene.
3.1.5	Indførelse af mulighed for, at stiftsråd med dispensation fra Kirkeministeriet kan indgå i samarbejder med andre folkekirkelige myndigheder	Der kan være behov for, at initiativer finansieret af det bindende stiftsbidrag kan indgå i samarbejder med (andre) kirkelige myndigheder.	Så længe stiftsrådet ikke har større indsigt i og indflydelse på stiftets samlede ressourcer, bør forholdet mellem stiftsrådet og stiftsadministrationen klarlægges f.eks. ved at stiftsadministration og stiftsråd får hvert sit CVR-nummer.
3.1.6	Forhøjelse af det maksimale bindende stiftsbidrag fra 1 % til 2 %		<p>Forslaget falder udenfor arbejdsgruppens kommissorium. Andre forslag vedrørende stiftsrådene er ikke inddraget i arbejdet under henvisning til kommissoriet, herunder en ændret valgform.</p> <p>Indtil der foreligger en afklaring af stiftsrådets indflydelse og rolle i forhold til stiftsadministrationen kan man benytte de</p>

			eksisterende og foreslåede muligheder for samarbejde til løsning af nye opgaver.
3.1.7	Indførelse af mulighed for standardmodeller for samarbejdskonstruktioner, som involverer flere provstiudvalg, stiftsråd, og/eller stiftsøvrigheder, eller som involverer et eller flere menighedsråd, samt stiftsråd og/eller stiftsøvrigheder.	Forslaget vil give mulighed for at undgå at udarbejde og behandle dispensationsansøgninger.	
3.2	Generelt om øget transparens og fleksibilitet	<p>Det er væsentligt med en øget transparens, især vedr. budgetudvalgene. Det styrker legitimitet og det bidrager til menighedsrådenes engagement i den lokale økonomiske prioritering og kirkeskatteniveau.</p> <p>Det er positivt, at de rejste forslag vil give større lokal fleksibilitet i økonomistyringen.</p> <p>Vi noterer os positivt, at forslagene ikke reducerer menighedsrådenes selvstændige beslutningskompetence indenfor den udmeldte driftsramme og den givne anlægsbevilling.</p>	<p>For en række af forslagene er det afgørende, at der er legitimitet bag beslutningerne og transparens i processerne</p> <p><i>Note: Det kan næppe undgås, at reglerne bliver mere komplicerede. En evt. bemærkning formuleres når lovteksten er kendt</i></p> <p>Forslagene vil øge behovet for lokalt tilpasset vejledning og rådgivning af menighedsrådene, da der i mindre grad kan henvises til det landsdækkende regelsæt.</p> <p>Flere af forslagene bygger på den præmis, at provstiet er den økonomiske grundenhed i folkekirken, og at kirkeskattemidlerne er fælles midler i provstiet/ligningsområdet indtil de er fordelt til menighedsrådene. En præmis, som vi tilslutter os.</p> <p>Denne forståelse er udbredt i forskellig grad i de enkelte provstier og i nogle provstier kan der være behov for at fremme dialogen herom.</p>

3.2.1	Indførelse af krav om, at provstiuvalg og menighedsråd skal formulere målsætninger og evt. særlige indsatsområder i budgettet	Anvendt rigtigt er målsætninger en mulighed for at tale om økonomisk prioritering uden at bruge tal. Det kan øge muligheden for at engagere menighedsrådene i den økonomiske prioritering. Det er positivt at gøre det til et krav.	Vi forudsætter, at det er en videreførelse af den nuværende form, hvor målsætningen anføres på forsiden af budgettet.
3.2.2	Indførelse af mulighed for at etablere en reserve i provstiuvalgskassen til brug for tillægsbevillinger i løbet af regnskabsåret	<p>Forslaget er en godt alternativ til oprettelse af puljer i provstierne. Tillægsbevillinger kan dække det samme behov som puljer og kan gøres mere gennemskueligt end en række af puljer med forskellige formål.</p> <p>Tillægsbevillinger kan medvirke til en mere fleksibel økonomistyring.</p> <p>Det er væsentligt, at det er op til menighedsrådene i det enkelte provsti om og i hvor høj grad muligheden skal benyttes.</p>	<p>Reserven kan i praksis kun finansieres ved at reducere driftsrammerne og anlægsbevillinger til menighedsrådene samt midlerne i den nuværende 5%-reserve. Dette bør fremgå klart, når forslaget lægges frem på et budgetsamråd. Både beslutningen om at afsætte en reserve og om størrelsesniveauet bør træffes på budgetsamrådet.</p> <p>Beslutningen bør kunne træffes på ethvert budgetsamråd i valgperioden og være gældende f.eks. resten af valgperioden eller indtil andet besluttes.</p> <p>Tillægsbevillinger er et instrument til at reducere behovet for at hvert enkelt menighedsråd sparer op til særlige initiativer og uforudsete driftsomkostninger. Der bør være åbenhed om det, hvis dette er målet, og der bør arbejdes aktivt for at opbygge en høj grad af tillid til, at provstiets fælles økonomi kommer til undsætning, hvis der opstår behov.</p> <p>Tillægsbevillinger vil give provstiuvalget en betydelig større indflydelse på prioriteringerne i de enkelte menighedsråd end hidtil. Der bør være en stor åbenhed om, efter hvilke principper der ydes tillægsbevillinger i det enkelte provsti.</p>

			<p>Det er afgørende, at der er legitimitet bag beslutningerne og transparens i processerne, så budgetsamrådets beslutning ikke opleves som en glidning af kompetence fra menighedsrådene til provstiudvalget.</p> <p>Vi forudsætter, at store projekter (f.eks. det anførte eksempel med et forprojekt) fortsat finansieres over det ordinære budget.</p> <p>Det anføres, at menighedsrådene kan beslutte at have besluttende budgetsamråd, som dermed får kompetencen til at yde tillægsbevillinger. Vi foreslår, at man bør kunne beslutte, at budgetsamrådet skal have besluttende kompetence alene over tillægsbevillinger.</p>
3.2.3	Indførelse af mulighed for at vedtage projektbevillinger hos menighedsråd og provstiudvalg	Forslaget vil kunne reducere den uhensigtsmæssige brug af anlægsbevillinger til driftsformål, der ses eksempler på.	Det er væsentligt, som det også anføres i rapporten, at ordningen ikke medfører en fastlåsning af en større del af menighedsrådenes driftsrammer, end der er praksis for i dag. Dette må reguleres i den lokale demokratiske praksis på budgetsamråd og ved valg til provstiudvalg.
3.2.4	Indførelse af mulighed for, at provstiudvalget kan tilbageføre ubrugte anlægs- og projektmidler fra menighedsrådene til provstiets reserve	Det er god økonomistyring, at ikke anvendte midler tilbageføres.	Det er væsentligt, som det også anføres i rapporten, at provstiudvalget ikke får kompetence til at aflyse et anlægsprojekt. Der kan være mange grunde til at et projekt trækker i langdrag.
3.2.5	Indførelse af mulighed for at foretage central opsparring af anlægsmidler i provstiudvalgskassen	Forslaget giver mulighed for en mere effektiv likviditetsstyring.	Det er væsentligt, at der i provstiudvalgene arbejdes med stor gennemsigtighed, så der

			opbygges tillid til, at opsparingen kommer det tiltænkte menighedsråd til gode.
3.2.6	Indførelse af mulighed for at vedtage visse lokale tilpasninger til den centralt fastsatte budgetproces	Forslaget kan medføre en positiv administrativ lettelse for menighedsråd og provstiudvalg.	Det er væsentligt, at provstiudvalget påtager sig ansvaret for at tilrettelægge en budgetproces, som er hensigtsmæssig for menighedsrådene.
3.2.7	Ophævelse af krav om tilsynsmyndighedens godkendelse af menighedsråds og provstiudvalgs regnskaber	Forslaget kan medføre en positiv administrativ lettelse for menighedsråd og provstiudvalg. <i>Det er positivt, at rapporten fastslår, at provstiudvalgets tilsyn udøves gennem budgetopfølgninger og revisors revisionserklæring og protokol. Og ikke gennem godkendelsen af regnskabet. Her tænkes bl.a. på provsternes og provstisekretærernes nylige ønske om dybere adgang til/indsigt i menighedsrådenes budgetter og konteringer.</i>	
3.2.8	Indførelse af krav om offentliggørelse af provstiudvalgs og budgetudvalgs dagsorden, beslutningsprotokol m.v.	Der er et stort behov for en større gennemsigtighed.	De anførte forslag er ukonkrete. Vi foreslår (som vi tidligere har foreslået overfor Kirkeministeriet), at følgende bliver et krav: <ul style="list-style-type: none"> - Offentliggørelse af sammensætningen af budgetudvalget - Offentliggørelse af konstituering i provsti- og budgetudvalg - Registrering af konstituering i provstiudvalg og budgetudvalg - Offentliggørelse af provsti- og budgetudvalgs mødeplaner - Offentliggørelse af information om provstiernes og ligningsområdets økonomi Forslagene er indsat som bilag 2.

28. juni 2022

Bilag 1: Lovpakken af november 2019, side 16 vedr. Samlet prioritering af stiftets ressourcer

Forslag til ændringer

Stiftets opgaver og ressourcer vedrørende præstebevilling, stiftsadministration og aktiviteter finansieret af stiftsbidraget er i realiteten forbundet. Men der er for nuværende ikke grundlag for, at fastsættelsen af stiftsbidraget sker i en samlet prioritering af stiftets ressourcer.

Det skal derfor sikres, at stiftsrådets grundlag for at kunne fastsætte det bindende stiftsbidrag styrkes. Det gøres ved, at

- a) Stiftsrådet orienteres om forhandlingerne mellem stiftsadministrationen og Kirkeministeriet forud for indgåelse af fornyet driftsaftale/resultatkontrakt, herunder fastsættelse af servicemål.
- b) Biskoppen hører stiftsrådet om en strategi for indfrielse af aftaler med kirkeministeren om præstefordeling, herunder efter hvilke principper præstestillinger i stiftet nedlægges henholdsvis oprettes.
- c) Biskoppen hører stiftsrådet om en målsætning for præstelig betjening i stiftet hvad angår såvel sogne- som funktionspræster.
- d) Biskoppen hører stiftsrådet om påtænkte pastoratsændringer.
- e) I forbindelse med fastsættelsen af stiftsbidraget orienteres stiftsrådet om et samlet overblik over stiftets ressourcer til administration og præstelig betjening, herunder funktionspræster mv.
- f) Stiftsrådet kan beslutte, at der af stiftsbidraget ydes befordringsgodtgørelse til aktiviteter besluttet af stiftsrådet, herunder møder i udvalg nedsat af stiftsrådet.

Stiftsrådet involveres **ikke** i konkrete sager vedrørende præster og præstestillinger (med undtagelse af høringen om pastoratsændringer).

En stærkere involvering af stiftsrådet i stiftetssamlede økonomiske forhold vil endvidere kvalificere arbejdet i fællesfondens budgetsamråd.

Bilag 2: Lovpakken af november 2019, side 23 vedr. Gennemsigtighed omkring provstiuvalg og budgetudvalg:

Forslag til ændringer

Det foreslås, at gennemsigtigheden med provstiuvalg og budgetudvalg som minimum svarer til gennemsigtigheden for menighedsråd.

Offentliggørelse af sammensætningen af budgetudvalget

I forbindelse med offentliggørelsen af konstitueringen i provstiuvalget, offentliggøres også de enkelte provstiuvalgs medlemmer i budgetudvalg.

Offentliggørelse af konstituering i provsti- og budgetudvalg

Menighedsrådsloven fastlægger rammerne for offentliggørelsen af konstitueringen af menighedsrådene, hvad der skal offentliggøres, hvor det skal offentliggøres og af hvem. Her sørger den nyvalgte menighedsrådsformand for, inden menighedsrådets funktionsperiode, at det offentliggøres, hvem der er valgt til medlemmer af menighedsrådet, og hvem der er valgt til menighedsrådets formand. Den nyvalgte formand sørger også for, at det indføres i et af Kirkeministeriet anvist informationssystem, hvem der er valgt til menighedsrådets formand, kirkeværge, kasserer, kontaktperson og tegningsberettiget. Såfremt der i funktionsperioden sker ændring i menighedsrådets sammensætning eller i valgene til enkeltmandsposter, skal formanden indføre ændringen i samme informationssystem.

Det foreslås, at det samme gør sig gældende for provstiuvalg samt medlemmerne i budgetudvalgene, hvor en offentliggørelse af konstitueringen sker umiddelbart efter det konstituerende møde. Det begrundes med, at en offentliggørelse af konstitueringen i provstiuvalgene samt medlemmerne i budgetudvalgene vil medføre en øget gennemsigtighed og demokratisering.

Registrering af konstituering i provstiuvalg og budgetudvalg

For menighedsråd er det gældende, at den nyvalgte formand sørger for, at konstitueringen indføres i et af Kirkeministeriet anvist informationssystem. Det samme skal gøre sig gældende for provstiuvalg og budgetudvalg.

Provsti- og budgetudvalgs mødeplaner

I dag er budgetudvalgsmøder, ligesom provstiuvalgsmøder, offentlige. Men den offentlighed skal fremadrettet suppleres med, så det kommer på niveau med menighedsrådene, en fortegnelse over hvornår og hvor ordinære møder skal afholdes, de sager, der vil komme til behandling på budgetudvalgets møder, og en udskrift af beslutningsprotokollen skal, med de begrænsninger der følger af lovgivningens regler om tavshedspligt, så vidt muligt offentliggøres.

I beslutningsprotokollen angives det, hvorledes det enkelte medlem har stemt. Herved kan menighedsrådsmedlemmer koble beslutninger med beslutningstagere, hvilket danner baggrund for at kunne stemme kommende valg til provstiuvalg.

Offentliggørelse af information om provstiernes og ligningsområdets økonomi

Belysningen af den økonomiske situation i provstiet, som skal ske på budgetsamråd, offentliggøres. Der findes en løsning for, hvordan kirkeskatteprocenter baseret på registeroplysninger gøres offentlige på provsti.dk